

ЧАСТЬ ПЯТА.

І. ПРАВОПИСЬ.

§. 195. Все, що думасмо і хочемо виразити письмом, мусимо написати так, щоб нас легко і добре можна зрозуміти.

Пішємо кожде слово так, як єго правпльно вимавляємо. Правильні називають ся такім впад і такє вимовлюванє слова, які приняті загально в письменній мові і які задля того подані в границі, отже не перекручені і не такі, що вправді декуди уживають ся, але не кождому або мало кому звісні і зрозумілі. Декуди кажуть: *рѣби* або *рѣбе* замість *рѣбить*, та не кождий се відразу зрозуміє; *я бов* або *бев*, *бив* замість *я був*, *ми був* зам. *ми були*; *співат* зам. *співає*; *сіль* зам. *сіль*; *міисо* зам. *м'ясо*...

Часто від правопису залежить також зрозумінє рівно або подібно звучних слів, на пр.: *ніс* і *ніс*, *віл* а *еів*, *міг* а *міх*, *стиг* а *стих*, *волів* а *волів*, *рідні* (*рідня*) а *рідні* (*рідний*)...

І. Самозв'уки.

§. 196. *Добрый парубок* добре *рѣбить*. *Кованый* віз. *Мальованый* образ. *Обработоване* поле. *Добрі* яблука.

Ненаголошене *о* переходить часом в *у*: *парубок* — *рѣбить*; *кованый* — *кувати*; *обработоване* — але *мальованый*.

Пішємо: *яблука* або і *яблуска*. Переважно однак відріжняємо в вимові дуже докладно *о* і *у*.

Пішємо отже: *Не бері нічого сілою* або *кривдою*, а *доброю волею*, але: *я тебе не сілкую*, *я собі не кривдкую*, *дай мені добрую раду*. Що до дієприкметників сград. гл. §. 122.

§. 197. *Беру книжку*. *Збираю книжки*. *Хочу стерти стіл* — *хочу стирати*. — *Прийшли люди*. *Одно руске племі звалося Деревляни*. *Дитина сидить*. *Висун збіже*. *Вибери одяжу*.